

Reykjavík, 10. mars 2022

Umhverfis- orku og loftslagsráðuneytið
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Umsögn Orku heimilanna vegna frumvarps til lag um breytingu á raforkulögum nr. 65/2003

Við fögnum því að til standi að endurskoða reglur um notendaskipti á rafmagnsveitum. Það hefur verið okkar skoðun að reglugerð um raforkuviðskipti og mælingar nr. 1050/2004 hafi verið mjög góð og tekið á öllum álitaefnum. Eina sem vantaði upp á var að farið væri eftir henni og að Orkustofnun framfylgdi reglunum. Ný reglugerð um raforkuviðskipti og mælingar nr. 1150/2019 hefur eingöngu verið til þess fallin að draga úr réttindum neytanda og skapað mjög sérkennilegt ástand á raforkusölumarkaði. Hér fyrir neðan koma nokkrar athugasemdir.

Í inngangi greinargerðar með frumvarpinu koma fram eftirtaldar fullyrðingar.

„Á árinu 2018 komst Orkustofnun að þeirri niðurstöðu að allar dreifiveitur hefðu gerst brotlegar við ákvæði 1. og 7. gr. þágildandi reglugerðar nr. 1050/2004 um raforkuviðskipti og mælingar, með því að setja notendur í sjálfgefin viðskipti hjá tengdum sölufyrirtækjum ef viðskiptavinir höfðu ekki valið sér sölufyrirtæki, þeir flust innan dreifiveitusvæðis eða inn á svæðið frá annarri dreifiveitu“

Það er rangt sem þarna kemur fram að notendur hefðu einungis verið settir sjálfgefið í viðskipti við valið sölufyrirtæki ef þeir veldu sér ekki sölufyrirtæki. Hið rétta er að allir aðilar, einstaklingar og fyrirtæki, voru settir í söluviðskipti við valið sölufyrirtæki. Og það hvort sem viðkomandi var með samning við annað sölufyrirtæki, veldi sér sölufyrirtæki eða óskuðu eftir því að vera í viðskiptum við annað sölufyrirtæki. Það var algjörlega ómögulegt fyrir viðskiptavin að lenda hjá öðru sölufyrirtæki en því sem dreifiveitan hafði valið fyrir þá.

„Hugmyndin að baki fyrirkomulaginu var að það ætti að taka til algjörra undantekningatilfella. Mikil áhersla var lögð á að neytendur væru meðvitaðir um og nýttu rétt sinn til að velja sér raforkusala“ og „Reynslan af kerfinu er hins vegar sú að mun fleiri notendur hafa verið settir í viðskipti við söluaðila til þrautavara heldur en áætlað var“

Öllum má hafa verið ljóst frá upphafi að meginþorri aðila í notendaskiptum myndu lenda hjá söluaðila til þrautavara. Við bentum á það ítrekað í aðdraganda setningar reglugerðarinnar að miðað við núverandi framkvæmd myndi þessar reglur leiða til þess að fáir gerðu samning við sölufyrirtæki. Einnig vekur það furðu okkar að það komi aðilum á óvart. Því að okkur er ekki kunnugt um að nein tilraun hafi verið gerð til þess að auka skilvirkni til þess að aðilar í notendaskiptum skrái sig í viðskipti og gerðu samning við sölufyrirtæki.

Samningar raforkukaupanda við raforkusala

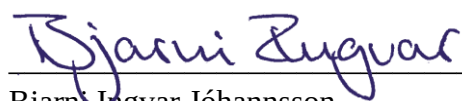
Það hefur ávallt verið okkar útgangspunktur að allir raforkukaupendur geri samning við sölufyrirtæki raforku og séu þannig meðvitaðir um raforkukaup sín. Einnig er það eina leiðin til að tryggja þekkingu viðskiptavina á réttindum sínum að þeir geri samning.

Það er og hefur verið í lögum skylda sölufyrirtækja að gera samning við viðskiptavinina sína. Það hefur hins vega verið látið óátalið að sölufyrirtæki brjóti þessi ákvæði. Það að viðskiptavinur sé látinn gera samning við sölufyrirtæki er besta leiðin til að tryggja að hann þekki réttindi sín og sé meðvitaður um raforkuviðskipti sín. Sölufyrirtæki hafa komist upp með það að hunsa þessa skyldu sína. Með því hafa sölufyrirtækin komist upp með að halda hreyfingu viðskiptavina í lágmarki.

Það er ekki hagur söluaðila til þrautavara, að ganga á þá viðskiptavinina sína sem þeir hafa fengið sjálfgefið í viðskipti í gegnum þrautavara leiðina, að gera við þá samning. Með því er hætta á að þeir velji annan söluaðila. Þannig er söluaðili til þrautavara í sömu stöðu og þau sölufyrirtæki sem áður höfðu fengið öll notendaskipti á völdu dreifisvæði sjálfgefið í viðskipti. Það er þeirra hagur að viðskiptavinir þeirra viti sem minnst um þau réttindi sín að velja söluaðila rafmagns. Þess vegna hafa þau ákveðið að hunsa skildu sína um að gera skriflegan samning við alla viðskiptavinina sína. Það sem er sorglegast í þessu er það að Orkustofnun hefur vitneskju um þessi brot sölufyrirtækja og hefur tekið ákvörðun um að horfa fram hjá þeim.

Við hjá Orku heimilanna erum ávallt reiðubúin að skýra mál okkar betur og taka þátt í hvers konar umræðum sem kunna að verða til þess að reglugerðir um raforkuviðskipti verði notendavænni og neytendum til hagsbóta.

Virðingarfyllt,
Orka heimilanna

A handwritten signature in blue ink, reading "Bjarni Ingvar Jóhannsson".

Bjarni Ingvar Jóhannsson
Framkvæmdastjóri

A handwritten signature in blue ink, reading "Loftur Már Sigurðsson".

Loftur Már Sigurðsson
Sérfræðingur raforkuviðskipta